

Pratarmė

Šiame žurnalo numeryje pristatoma plati teorinių perspektyvų ir tyrimo krypčių įvairovė, analizuojamos aktualios šiuolaikinės visuomenės problemos, susijusios su lyčių, seksualumo ir šeimos studijomis, religija, kultūra ir visuomenės sveikata bei socioekonominės plėtros politikos įgyvendinimo klausimais savivaldos lygmeniu. Straipsniai pasižymi savita metodologine prieiga, leidžiančia originaliai interpretuoti ir analizuoti autorių surinktus empirinius duomenis.

Artūras Tereškinas, pasitelkdamas etnografinę metodologinę prieigą, savo straipsnyje nagrinėja lyties ir seksualinių normų normatyvinimo procesą. Autorius remiasi kontekstiniais valstybinio ir institucinio sekso reguliavimo pavyzdžiais Lietuvoje ir kelia klausimą, ar galimos alternatyvaus intymumo ir seksualumo sampratos bei interpretacijos. A. Tereškinas pabrėžia, kad egzistuoja institucinė įtampa tarp visuomenės grupių, dedančių pastangas grįžti prie tradicinių seksualumo ir lyties sampratų, kuri siūlo įvairias naujas teisinio reguliavimo formas ar bando ignoruoti tarptautinę praktiką dėl partnerysčių įteisinimo ar smurto sampratos.

Analizuodamas klausimą Paul Glavey savo straipsnyje „Mojuojant vėliavomis rokabilio maištinkams: konfederatų kovos vėliavos vieta šiuolaikinėje Europos rokabilio muzikoje“ pasitelkia konfederatų vėliavos atveį, nagrinėdamas santykį tarp muzikos žanro konstruojamos simbolikos ir visuomenėje plintančių rasizmo ir baltųjų suprematizmo (viršenybės) apraiškų. Straipsnyje pateikiami rezultatai atskleidžia, kad dėl didėjančio dešiniųjų politinių jėgų ekstremizmo ir augančio rasizmo Europos rokabilio muzikos gerbėjai turėtų persvarstyti konfederatų kovos vėliavos simboliką ir skirtingai ją interpretuoti siekdami palaikyti savo kultūrinę tapatybę.

Straipsnyje „Alkoholio vartojimas: socialinis ir aplinkos kontekstas bei vyriškosios lyties tapatumas“ Vylius Leonavičius ir Almanė Pakrijauskaitė nagrinėja santykį tarp lyties ir alkoholio vartojimo praktikų bei įpročių. Autoriai kelia klausimą, kaip konstruojamas vyriškosios lyties tapatumas pasitelkiant alkoholio vartojimo įpročių analizę, kiek įtakos šiam procesui turi socialinės normos bei kiti kontekstiniai veiksniai. Alkoholio vartojimo problematika interpretuojama remiantis Wardo (2011) socialinio ir aplinkos konteksto modeliu, kuris leidžia integruoti įvairius fizinius-geografinius,

laiko, socialinius ir asmeninius-istorinius bei individo socialinės lyties tapatumo konstravimo veiksnius.

Gintarė Pocė gilinasi į religinių bendruomenių diskurso klausimus. Straipsnyje „Religija kaip sensacija? Dienraščio „Lietuvos rytas“ religinės tematikos antraščių analizė“ keliami klausimai, kaip viešoji nuomonė konstruoja religinių bendruomenių įvaizdžius, kokių atsiranda skirčių tarp tradicinių ir netradicinių religinių judėjimų, kaip pateikta Lietuvos dienraščių retorika, susijusi su religine įvairove bei religinėmis nuostatomis.

Straipsnyje „Dirbančios šeimos ir prekarizuotas gyvenimas“ Ieva Dryžaitė atskleidžia dirbančių šeimų realijas, akcentuodama darbo saugumo, darbo teisių, darbo ir šeimos derinimo klausimus. Prekarizuoto darbo grėsmė paliečia įvairių socialinių sluoksnių šeimas, tačiau su didžiausiomis rizikomis susiduria nepasiturinčios šeimos. Autorė teigia, kad kintančių darbo formų įvairovė ir socialinės politikos formavimo nuostatos skirtingai veikia šeimų gyvenimo biografijas.

Kiti du numerio straipsniai skirti vietos lygmens savivaldybių problematikai, akcentuojant teritorinės plėtros politikos klausimus bei gyventojų įsitraukimą į vietos problematiką. Straipsnyje „Teritorinė plėtra ir teritorinis kapitalas Lietuvos savivaldybėse“ pristatoma teritorinio kapitalo sąvoka, leidžianti analizuoti erdvinį socioekonominių skirtumų savivaldybėse diskursą. Straipsnio autoriai nagrinėja teritorinės plėtros klausimą, akcentuojantį skirtingas teritorinių išteklių mobilizacijos strategijas skirtingo dydžio kaimo, miesto ir priemiesčio savivaldybėse. Kokybinio tyrimo rezultatai atskleidžia, kad kaimiškojoje savivaldybėje labiau pabrėžiama bendruomeninio kapitalo ir socialinių ryšių svarba, tačiau ekonominiai ar gamtiniai teritorijų privalumai mažiau akcentuojami. Priešingai, miesto ir priemiesčio savivaldybėse teritorinis kapitalas traktuojamas kaip savivaldybių teikiamų paslaugų, darbo jėgos ir viešosios infrastruktūros derinys.

Straipsnyje, kurį parengė Jurga Bučaitė-Vilkė, nagrinėjamas valdžios, bendruomenių ir verslo interesų grupių įsitraukimas į savivaldybių bendradarbiavimo procesą. Autorė, remdamasi tinklinės valdysenos teorine prieiga, kelia klausimą, ar savivaldybių bendradarbiavime yra demokratinio legitimumo apraiškų, ar į bendradarbiavimo tinklus įsitraukusioms vietos veikėjų grupėms būdingos demokratiniam dalyvavimui būdingos charakteristikos, tokios kaip efektyvumas, atskaitomybė, rezultatų skaidrumas, įtraukimas.

*Jurga Bučaitė-Vilkė
Specialioji redaktorė*